

Resultatnotat

Evaluering af forsøg med oprettelse af
grundforløbsafdelinger på erhvervsuddannelserne

Resultatnotat

Hovedresultater af evalueringen

Evalueringen viser, at forsøget indtil videre har haft begrænset betydning for at øge søgningen til erhvervsuddannelserne, idet kun 29 elever har benyttet sig af ordningen fra forsøgsperiodens start i oktober 2017 til januar 2020¹. Alle deltagende elever har været indskrevet på en enkelt ud af de tre deltagende skoler, som derfor er den eneste, der har haft elevaktivitet i forsøgsperioden.

Et af formålene med forsøgsordningen har været at øge søgningen til erhvervsuddannelserne ved at mindske afstanden til uddannelserne for unge i områder med svag uddannelsesdækning. Evalueringen viser, at ordningen i sig selv ikke har været årsag til, at de deltagende elever har søgt en erhvervsuddannelse. De interviewede satellitlever peger alle på, at de ville være startet på en erhvervsuddannelse, selvom muligheden for at tage GF1 på en satellitafdeling ikke havde været der. Ordningen har derfor indtil videre ikke bidraget til at tiltrække flere elever til erhvervsuddannelserne (EUD).

Samtidig er den elevvolumen, der har været i forsøget, for lille til at konstatere, om flere eller færre elever er blevet fastholdt på uddannelsen end almindeligvis. Evalueringen viser, at 24 ud af de 29 elever, som er påbegyndt GF1 på en satellitafdeling, har gennemført GF1. Fire elever er faldet fra, mens en enkelt elev er overgået til en såkaldt ny mesterlære-aftale².

På trods af at kun få elever har deltaget i forsøgsordningen, peger eleverne på, at de har fået meget ud af undervisningen på satellitafdelingen. Det skyldes blandt andet, at de har været få elever på holdet, og at læreren derfor har været meget tilgængelig. Læreren fremhæver, at han i høj grad har haft mulighed for at tilpasse undervisningen til den enkelte elevs niveau og behov, hvilket har medført en fagligt fokuseret undervisning, hvor eleverne har været engagerede i deres opgaver. Samtidig vurderer læreren, at eleverne har haft gode betingelser for at fastholde det faglige fokus og engagement i undervisningen, fordi det har været en lille og mere afskærmet afdeling.

På skolen, der har haft elevaktivitet i forsøgsperioden, vurderer både de forsøgsansvarlige og den hovedansvarlige lærer, at den faglige kvalitet af det GF1-tilbud, som skolen har kunnet give eleverne i satellitafdelingen, har tilsvaret kvaliteten på skolens øvrige afdelinger – og at den i nogle tilfælde har været højere. Det vurderer de, på baggrund af at eleverne har arbejdet meget koncentreret med opgaverne, og at flere af eleverne er blevet hurtigere færdige med opgaverne end forventet og på et højt fagligt niveau.

1 Forsøgsordningen fortsætter til udgangen af 2022, men data til denne evaluering er indsamlet i perioden november 2019 til januar 2020.

2 En ny mesterlære-aftale indebærer, at grundforløbet gennemføres i en praktikvirksomhed i stedet for på skolen.

De skoler, der er lykkedes med at tiltrække elever til en satellitafdeling, har gjort opmærksom på ordningen i konkrete møder med de unge

Forsøgsskolerne har alle haft en bred markedsføringsindsats via forskellige elektroniske platforme og trykte medier for at oplyse potentielle elever og deres forældre om ordningen. Men erfaringerne fra forsøgene viser, at det især er i konkrete møder med de unge, at kendskabet til ordningen er blevet udbredt.

Flere af skolerne har fået elevtilmeldinger til deres satellitafdelinger, men kun én af skolerne har fået tilstrækkelig med elevtilmeldinger til at kunne oprette hold. De skoler, der indtil videre er lykkedes med at tiltrække elever til en satellitafdeling, er skoler, som har afsat ressourcer til at gøre opmærksom på ordningen i mødet med de unge, fx ved at erhvervsskolens egne vejledere har informeret om ordningen på grundskolerne i området, hvor satellitafdelingen er placeret.

Den forsøgsskole, der har rekrutteret tilstrækkelig med elever til at oprette hold, er blandt andet lykkedes med at rekruttere elever til ordningen via indslusningssamtaler for nye GF1-elever på hovedskolen. Indslusningssamtalerne har fået flere af de elever, som oprindeligt havde tilmeldt sig GF1 på hovedskolen, til at vælge satellitafdelingen i stedet. Eleverne var alle bosat i området omkring skolens satellitafdeling, men fik først øjnene op for satellitafdelingen til indslusningssamtalen.

Skolerne har desuden alle haft et samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) om at tiltrække elever til satellitafdelingerne, men det varierer, hvor tæt og systematisk samarbejdet om rekruttering har været.

Nogle potentielle elever fravalgte ordningen, fordi de ønskede at blive en del af et ungdomsmiljø på en større skole

De interviewede elever, der har valgt at benytte sig af ordningen, begrundede især valget med kortere transporttid til uddannelsen fra deres bopæl, og at de ønskede at blive en del af et mindre og mere afskærmet fagligt og socialt miljø samt med muligheden for at blive i det lokalmiljø, hvor de bor.

Da kun få elever har benyttet sig af forsøgsordningen, har evalueringen søgt at belyse elevernes begrundelser for fravalget om at tage GF1 på en satellitafdeling. De interviewede elever, der har fravalgt en satellitafdeling, begrundede især fravalget med ønsket om et miljøskifte, og at de forestiller sig, at en satellitafdeling ikke har et tilstrækkeligt attraktivt ungdomsmiljø. Samtidig har nogle elever fravalgt ordningen, fordi de har villet undgå at skulle skifte uddannelsessted, efter de har afsluttet GF1 på en satellitafdeling.

Fravalg af ordningen skyldes også, at faciliteterne på satellitafdelingen enten ikke har været attraktive i elevernes øjne eller ikke klar til brug

Erfaringerne fra forsøgene har vist, at nogle elever har fravalgt ordningen, fordi de ikke har fundet faciliteterne på satellitafdelingen attraktive. Samtidig peger UU-vejlederne på, at flere potentielle satellitelever har takket nej til et uddannelsesstilbud i rammer, som har fremstået ufærdige og uklare. Det har været tilfældet på de satellitafdelinger, hvor undervisningsfaciliteterne ikke har været klar til brug, og der derfor ikke har været noget at fremvise interesserede og potentielle elever.

Nogle skoler har samtidig valgt at vente med at planlægge og beskrive undervisningen på afdelingen og ansætte en lærer, til de har fået elevtilmeldinger nok til at oprette et hold. UU-vejlederne

fremhæver, at det er afgørende for de unges valg af en satellitafdeling, at afdelingen fremstår færdig, at faciliteterne er attraktive i de unges øjne, samt at indholdet i uddannelsen og undervisningen er klart beskrevet.

Manglende elevaktivitet skyldes også et for tyndt elevgrundlag i nogle af satellitområderne

På trods af at de deltagende skoler alle har iværksat en række indsatser for at markedsføre og vejlede om ordningen, peger erfaringerne fra forsøget på, at det ikke kun er et fravalg af en satellitafdeling blandt de unge, der er årsag til den lave tilslutning. Det har også været udslagsgivende, at elevgrundlaget i nogle af satellitområderne i det hele taget har været for tyndt til, at der har været tilstrækkelig mange unge i områderne til at fylde elevhold op på en satellitafdeling.

Evalueringen viser derfor, at det er afgørende, at der inden etablering af en grundforløbsatellit gennemføres en grundig analyse af omfanget af elever, der afslutter grundskolen og er potentielle elever i målgruppen for en satellitafdeling. Fx peger UU-vejlederne på, at der i nogle geografiske områder er tradition for, at unge springer GF1 over og starter direkte på GF2, fordi de allerede tidligt indgår en uddannelsesaftale. For disse unge er et lokalt GF1-udbud ikke relevant.

Læreren på satellitafdelingen har savnet kollegial sparring

De forsøgsansvarlige på den forsøgsskole, som har haft elevaktivitet på en satellitafdeling, har blandt andet lagt vægt på, at der til undervisningen på satellitafdelingen udpeges en faglærer, som har flere års undervisningserfaring og er i stand til at undervise uden daglig kontakt til et team af kollegaer.

Faglæreren har dog savnet kollegial sparring med kollegaer om undervisningen, særligt med hensyn til at introducere eleverne bredt til nogle af de faglige områder, som han ikke selv er uddannet inden for.

Der er ikke skabt et socialt og fagligt fællesskab mellem satellitelever og elever fra andre uddannelser på samme adresse

Den satellitafdeling, som har haft elevaktivitet, er placeret på én af skolens adresser, som også udbyder 10. klasse, en række tekniske erhvervsuddannelser samt den Forberedende Grunduddannelse (FGU).

Evalueringen viser, at der er opstået et stærkt fællesskab internt blandt satelliteleverne, men at fællesskabet med eleverne fra de andre uddannelser på adressen har været meget begrænset. Dette er på trods af, at de forsøgsansvarlige og faglæreren har arbejdet med at understøtte et fælles fagligt og socialt ungdomsmiljø for satelliteleverne og eleverne fra de øvrige uddannelser ved fx at samlæse dele af grundfagsundervisningen og arrangere fælles sociale aktiviteter. De interviewede elever forklarer, at en af årsagerne til, at de primært har involveret sig i fællesskabet med eleverne fra deres eget hold, har været, at de kun har skullet have undervisning på satellitafdelingen i en kortere periode.

Satellitelevernes overgang til GF2 har været understøttet af besøg på hovedskolen samt praktikpladsopsøgende arbejde

Der har ifølge de forsøgsansvarlige ikke været forskelle på overgangsfrekvensen fra GF1 til GF2 blandt eleverne på satellitafdelingen og skolens øvrige GF1-elever. Skolen har implementeret en række tiltag for at understøtte satellitelevernes overgang til GF2 og for at inspirere eleverne med

hensyn til deres uddannelsesvalg, fx en række fællesarrangementer på hovedskolen såsom foredrag, teaterstykker og elevfester.

Skolen har som et led i at understøtte elevernes overgang til GF2 taget kontakt til virksomheder i området omkring satellitafdelingen med henblik på at skaffe lokale praktikpladser til eleverne. Virksomhederne har bidraget med praktikpladser til flere af eleverne og udvist stor interesse i at få unge fra nærområdet i praktik.

Både praktikpladser og besøg på hovedskolen har ifølge de forsøgsansvarlige medvirket til, at så mange elever fra satellitafdelingen har fortsat deres erhvervsuddannelse på GF2 både på hovedskolen og på satellitafdelingen.

Evalueringens datagrundlag

Tre erhvervsskoler har deltaget i forsøgsordningen, og evalueringen bygger på skolernes selvevalueringer³ og indberetninger af elever i forsøgene⁴. Evalueringen bygger desuden på interviews med de forsøgsansvarlige for de tre deltagende skolers satellitafdelinger samt et interview med læreren på den af satellitafdelingerne, der har haft elevaktivitet i forsøgsperioden. Desuden er 10 ud af de 13 elever, som var en del af forsøgsordningen i 2019, blevet interviewet som led i denne slutevaluering. Evalueringen bygger herudover på interviews med UU-vejledere, som vejleder unge i de områder, hvor satellitafdelingerne er placeret, samt på et interview med elever, som har bopæl i et af satellitområderne, og som samtidig har fravalgt en satellitafdeling. I evalueringen indgår også et interview med en elev, der har valgt en satellitafdeling, men som ikke startede, fordi der ikke kom elevtilmeldinger nok.

3 I selvevalueringerne er skolerne blevet bedt om at besvare en række praktiske spørgsmål om etableringen af satellitafdelingerne, rekruttering af elever til afdelingerne, tilrettelæggelsen af det faglige miljø, overgangen til GF2 og understøttelse af elevernes uddannelsesvalg samt eventuelle justeringer af grundforløbene på baggrund af erfaringer fra det første grundforløb.

4 Elevindberetningerne indeholder en opgørelse over den enkelte elevs hovedområde og fagretning på GF1, om eleven er faldet fra undervejs i GF1 samt oplysninger om elevens overgang til GF2, herunder elevens valg af fagretning, og om eleven er fortsat på den samme uddannelsesinstitution.

Resultatnotat Evaluering af forsøg med oprettelse af grundforløbsafdelinger på erhvervsuddannelserne

© 2020 Danmarks Evalueringsinstitut

Eftertryk med kildeangivelse er tilladt

Bestilles hos:
Danmarks Evalueringsinstitut
T 3555 0101
bestil@eva.dk
www.eva.dk

Trykt hos Rosendahls

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk